

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
PIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV
Telefon 226
Abonament anual 360 lei
Pentru străinătate 800 lei
Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondata la 1888 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Fără o presă naţională cinstită şi democratică, un popor nu va da niciodată măsura însuşirilor lui culturale şi politice. E ea şi cum ar grăi prin gura streinului.

SCUMPETEA VA CREŞTE

Incurajarea speculei făcută de înşişi miniştrii.

Crahul se apropie, după în-săşi mărturisirea oficială.

D-l Ministru Alex. Constantinescu P. nu se sperie de scumpetea traiului ci prevesteşte, într'un interview, că viaţa va fi — în ce priveşte preţurile pieţei — tot mai grea, până la egalizarea cu preţurile în valută forte....

D-sa nu vrea, vezi Doamne, să facă demagogie, fiindcă vorbele deşarte nu ieftinesc traiul. Ministrul de domenii ştie că partidul liberal a mişcat când a cerut guvernul, promiţând ieftinirea traiului, şi o spune acum ritos.

Dar, d-sa merge mai departe: mărturiseşte că guvernul nu poate face nimic pentru ieftinirea traiului, fiindcă viaţa se va scumpi până va ajunge preţul din pieţele streine.

Adică cum se cumpără cu dolari şi lire sterline pe acele pieţe, tot astfel vom plăti mărfurile noastre în lei dar atâţi cât va fi cursul lor la dolar şi liră, aceasta şi pentru lucrurile de primă necesitate ca şi pentru cele de lux.

Egalitatea preţurilor cu cele streine în piaţa românească — este ceva fatal, zice d-l ministru. Credem, şi este exact. Dar nu cu leul la aproape nici o valoare.

Deci, pe jaf, speculanţi români!... D-l ministru va indemnă să urcaţi vertiginos preţurile.

De ce să nu plăteşti de pe acum chilogramul de carne cu 70 lei când în Franţa este 7 franci? Şi așa mai departe.

D-l ministru a uitat să spună că preţurile se vor egala prin creşterea leului ca valoare. Ori d-sa nu ştie că altfel ajungem la traiul Germaniei de-acum un an?

Dacă leul nu va mai avea putere de cumpărare,

cum este astăzi, atunci dacă se vor egala preţurile, trebuie o sălbatecă inflaţie şi deci cea mai teribilă criză şi nesiguranţă. — Salariile, de sigur vor trebui a fi plătite în lei aur sau dolari ca să nu moară de foame funcţionarii, publici şi privaţi, muncitorii, etc.

Dar dacă era să ajungem aci, de ce ni-a mai bătut Dumnezeu cu pacostea unui guvern liberal, care a dus ţara noastră şi bogată şi poporul nostru muncitor la dezastrul Germaniei invinse; — ţara care astăzi s'a refăcut pe când noi nu ştim ce va urma mâine!...

Declaraţiile d-lui Constantinescu sânt sincere şi tocmai de aceea infăţişează dezastrul guvernării de azi şi consecinţele ei funeste.

Şi, cu toate acestea, ministrul repetă: — Guvernul este ţara!... ca şi când nenorocirea ţării ar însemna fericirea şi puterea lui!...

Capacitate liberală

În declaraţiile pe cari ministrul domeniilor le-a făcut zilele acestea la Paris corespondentului ziarului „Argus”, a spus între altele că „noi avem nevoie de împrumut extern pentru refacere” şi că „refacerea, care nici ea nu mai poate în ziua se va desăvârşi, fie mai curând prin împrumut, fie treptat prin propriile noastre mijloace”.

Se pare că peste hotarele ţării situaţia dela noi are cu totul alt aspect decât acela pe care îl prezintă pentru ochii şi urechile cetăţeanului dinăuntrul ei.

D-l ministru Al. Constantinescu împreună cu toţi tovarăşii d sale din guvernul d-lui Brătianu au declarat nu numai odă, dar spusele lor au fost reproduse de tot altă ori în coloanele oficiosului aceluiaş guvern, că ţara românească a înaintat pe calea refacerii atât de mult încât e admirată în străinătate.

Repetăm: aceasta este o afirmaţie pe care am cetit-o aproape zilnic în „Ultima oră politică” a „Victorului”.

Dacă ne mulţumim ca singura hrană sufletească să ne fie lectura ziarului amintit, trebuia să credem că Ţara românească „refăcută” este rajul pământului.

A plecat în a d-l ministru al domeniilor la Paris şi de acolo ne strigă: Ţara românească nu-i refăcută, şi că refacerea ei nu mai poate întârzia. Şi ne mai spune încă ceva: să nu uităm că viaţa — contrar declaraţiilor d-sale de până acum — va continua să se scumpească.

Aşadar, pentru ca să constate ceaze şi cel din urmă cetăţean al ţării noastre a simţit-o şi a constatat-o de mult aci acasă — d-nul ministru a trebuit să plece până la Paris.

Greoaie mai sunt de cap „capacităţin” liberală!

Când pleacă!...

În tramvaiul electric de pe Boulevardul Elisabeta. Discuţie între un militar (grad inferior) şi trei civili.

Civili:

— Ia vezi! Repară trotuarele, în sfârşit, când pleacă!...

Militarul:

— Cine pleacă?

— Cine? Guvernul şi primăria de azi. Ni-am săturat de viaţa aceasta; ei s'au săturat de afaceri!...

Militarul:

— Pleacă ai noştri, vin ai noştri!...

Dintr'un colţ al vagonului se auzi:

— Dacă o fi tot așa cum zici d-ta, atunci ţara asta nu merită să mai trăiască.

Toţi pasagerii aprobează viu vorbela din urmă.

Este una dintre manifestările de existenţă a opiniei publice şi la noi!

Ca să se ştie

S'au dus vremurile democraţiei avrecescane. Au fost cândva numai în vorbele poetului. De când şi poetul are suită, ca regii, băatul popii din Răşinari şi fostul Arhanghel al ţăranilor (zi Goga Oct. şi gen. Averescu) — s'au lăsat de democraţie.

Dovada? Ziarul oficios al d lui Goga din Oradea Mare anunţă cu litere mari cursive că la serbările din Tebea şi Câmpenia u luat parte în *suita generalului Averescu şi a d-lui Goga* alţi iluștri membri ai partidului.

Regele ţării avea suită sa şi d-nii Averescu şi Goga pe a lor.

Ca să se ştie: ce mi-e Regele, ce mi-e Goga!...

Lucruri

din Ardeal

Recomandații proaste.

Era o vreme când Ardealul avea o stăpânire şi ţările de dincoace alia. Ele comunicau toluși. Din principate treceau peste munte boierii cu solii, negustorii cu mărfa răsăriteană și mai ales călugărași cu carte românească sfântă și bună în traistă.

Acuma, slavă Domnului, sântem împreună. Putem trece dela o țară la alta fără nici o piedecă materială. Piedeci morale însă, noi trebuie să ni le punem.

Anume lucruri rele e bine să și-le fie fiecare știut pentru sine.

Și ce facem în loc? Șoselele Ardealului sânt neconținut acoperite de praful și fumul automobilelor de excursie. Domnii fuduli, doamnele cu căutătura desprejuitoare, copilăretul plin de importanță apar în ușa muștelor și bisericilor, cască ochii unei curioșități sterpe, dar pretențioase și pleacă încredințați că au văzut țara.. cucerită de dânsii.

Piața Braşovului — nobil oraş istoric — are azi viaţă, o viaţă nouă. Infame bărci au răsărit prin.. vitalitatea celor de aici. Se vând pepeni verzi și galbeni și cojile lor se acumulează.

Și la Sibiu, celate de reculegere, danşul bejivilor zdupăie între galantarele cu zaharicale semi-topite și grătarele de cârnăciori, supt firme care amintesc localităţi din Vechiul Regat.

E necesar să ne desonorăm astfel?

„Neamul românesc”.

N. Iorga.

FOILETON

Din Rusia spre Japonia

de Elie Bufeana.

II.
Peste noapte până târziu intrins pe patul din cabină, fruzăresc: „Kaempfer's History of Japan”, ana dintre cele mai vechi istorii ale Japoniei scrisă într'o limbă străină.

Kaempfer a fost fizician și ambasadei olandeze pe lângă Curtea lui Micado la sfârșitul veacului al XVI-lea. Manuscrisul original a fost tradus de I. G. Schenker în limba engleză și publicat la Londra în 1727. Adevărul istoric stabilit de Kaempfer în manuscrisul său n-a putut fi răsturnat de cercetările din ultimele două veacuri și cartea a fost republicată în 1906 păstrându-și vechea autoritate.

Și cum citec cu ochii înpatenjenți de somn, — din valurile mării parcă-mi răsar în minte frânturi din tablourile lui Böcklin — când trec peste paginile unde se înșiră într'o cronologie de miș și milioane de

ani zeii și semizeii Japoniei. Deia zeul cel dintâi, care guvernează înăfșimile cerului, șapte generațiuni de zeități se nasc din ele înșile și dispăr fără urmă; — abia zeul Izanaghi se oprește să creze!

Cu o lance încrustată în strălucitoare nestimate, el biciuește marea, până o transformă într'o pastă geatinosă, — o insulă din pământul Japoniei, în care descinde împreună cu zeita Izanamei, cuprinși amândi de fiorii dragostei.

Din iubirea lor se zămislește întregul arhipelag japonez și multe zeități, menite să populeze această lume divină. Dar Izanami moare în durerile facerii născând pe Homusubi, zeul focului. Din lacrimile jalei lui Szanaghi se închegă ca o fantomă zeita tristeței, odată cu scufundarea tatălui ei în infern, îndornic să și revadă soția.

După multe peripeții și după

lupte cu monștri și cu ferile lădului, zeul creator revine în moșia lui și se spală aci în apa unui râu.

Pirn picăturile ce-i cad de pe pleoape se nasc: Amaterasu, zeita soarelui și Teuki no kami, zeul lunii.

Nemărginirea Universului s'a cutremurat cu siguranță când aceste două mari zeități s'au ridicat să guverneze cerul!

Susano, zeul oceanelor, zămislit din apa care a atins nasul lui Izanaghi, — ca valurile mării își geme jalea după mama necunoscută. Câteodată el e furios, e brutal și Izanaghi îl alungă în nemărginirea oceanelor, — urlașă lui împărăției.

Un fior neînțeles mă străbătu ca o săgeată, când îmi dădai scama, că sunt în drum spre țara zămislită din substanța unor zei, unde fiecare băștinăș, urmaș al celor dintâi zeități, va deveni el însuși un zeu, venerat în templele și în altarele caselor.

„Ţara noastră este singură fărurită de zei, — așa cântă poetul lor Hirata — singură patria zeitei Amaterasu, singură guvernată de către descendenții zeitei, — totdeauna va fi superioară

altor țări, va fi ghidul lor și în năntașa lor. Japonezii sunt o nești și cu dreptatea în inimă resping teoriile sarbede și minciunile în cari înță alte popoare. În comparație cu profundele sisteme chineze, ale noastre par deșarte, dar chinezii mint și noi spunem adevărul!”

Se lumina de ziua când m'am trezit la sunetul stărnitor al clopotului de alarmă. Băimăcit de somn nu-mi puteam da seama de vuetul neobicinuit ce urla afară. Vaporul tremura brusc și svăcnirile motoarelor de sub cabina mea sunt mai pronunțate sau mai încete după cum suna mai repede sau mai molatic clopotul.

Când am observat că apa de băut din sticla plină dela lavoar aproape-aproape se vărsa într'o direcție, apoi revenea la loc și se apleca mai încet sau brusc în cealaltă direcție, m'a cuprins o senzație de leșin și căldura transpirării m'a făcut să-mi las din nou capul pe pernă.

M'am desmeticit și am aprins lumina. În geamul rotund al cabinei stropi mari de apă purtați

O nouă manifestare economică românească

Expoziția zootehnică regională din Cluj.

Ne-am ocupat la timp despre expoziția zootehnică ce va avea loc la Cluj în zilele de 12, 13 și 14 Septembrie. După Târgul de Mostre aceasta va fi o nouă și tot atât de importantă manifestare economică românească. Apreciind binefacerile pe cari o expoziție zootehnică le prezintă atât din punct de vedere practic, contribuind la progresul uneia din cele mai bogate ramuri de producție națională, cât și din punct de vedere moral, întrucât va intra vizitatorilor, în mare majoritate țărani, din toate colțurile țării, cari vor putea astfel să se cunoască mai mult, — ne-am adresat dlui Tiberiu Cristea, directorul regional zootehnic și președintele comitetului executiv al Expoziției. Dsa a binevoit să dea prezentele următoarele lămuriri: „In toate țările civilizate se obișnuiesc să se țină la intervale de 5-6 ani expoziții zootehnice, pentru ca să se vadă starea de dezvoltare la care a ajuns în aceste restimpuri creșterea animalelor domestice.

Aceste expoziții pe de o parte servesc ca stimulente pentru crescători, deoarece sunt însoțite de premii frumoase, pe de altă parte dau indicațiuni autorităților pentru ca acestea să știe ce dispozițiuni sunt a se lua întru asigurarea progresului convenit în această direcție și a se încuraja sporirea acestei bogății naționale.

La noi, și mai ales după reforma agrară, importanța unor asemenea expoziții este și mai mare deoarece marile crescători de animale, cari alimentau comunele cu reproducători selecți, ca: armăsari, tauri, berbeci, s'au desființat și așa rolul lor în privința îmbunătățirii creșterii și rasei animalelor domestice, trebuie împlinit de micșii crescători. În consecință, expozițiile zootehnice regionale, vor arăta micșilor crescători, direcția ce trebuie să urmeze pentru a-și asigura un beneficiu cât de mare prin creșterea animalelor domestice. Totodată ele vor pune în curent pe micșii crescători cu izvoarele de unde-și pot cumpăra animalele cele mai selecte pentru îmbunătățirea animalelor proprii.

Dala terminarea războiului încoace, prima expoziție similară s'a aranjat la Iași în 1923 având un caracter regional pentru Moldova întregită (Bucovina, Basarabia, și Moldova). În Ardeal ultima expoziție zootehnică a avut loc în 1910 fiind aranjată de Asoc. Agrară ardeleană.

În orice caz, pe când la Expozițiile aranjate de această Asociație, deabia luau parte câte 8-10 județe, la expoziția din anul acesta, vor lua parte toate cele 22 județe ale Ardealului și Banatului.

Comitetul permanent al Expoziției, constituit din toți prefeții și medicii veterinari primari de județ din Ardeal și Banat, sub înaltul patronaj al Alteței S. R. Prințul Carol și sub președinția de onoare a dlui ministru al agriculturii și domeniilor, voină a face posibil tuturor micșilor crescători, de-a lua parte la Expoziție, a hotărât să le acorde o sumă de înlesniri. Așa se va plăti fiecareia transportul animalelor dus și întors precum se va da hrană gratuit animalelor pe timpul Expoziției. Afară de acestea, valoarea premiilor în bani, medali de aur, argint și bronz atinge suma de 500,000 lei.

Toate animalele vor fi așezate în pavilioanele construite anume pentru acest scop, în târgul de vite (lângă abator) și cari pavilioane sunt terminate, lipsind numai ornamentațiile la cari se lucrează în prezent. Pentru construirea acestor pavilioane s'au investit aproximativ 1 milion lei. Cheltuielile se vor acoperi pe deoparte din subvenția de 400 mii lei acordată de Ministerul agriculturii, pe de alta din sumele cu cari contribuie fiecare comitet județean din Ardeal și Banat, precum și din alte încasări (taxe etc.) cari sunt însă foarte reduse.

La expoziție, animalele vor fi astfel grupate, încât fiecare crescător să poată vedea exact, calitățile bune ale animalelor selecte. În acest scop se va redacta și un catalog în care vor fi trecute toate animalele. (B. d. P.).

nedeslușit nu poți distinge sgiaburille de apă de nouii cerului.

În acest cazan uriaș în care natura își clocotește furioasă puterile, omul se lepădă de sine și se apropie de Dumnezeu. În minte îmi coboară, fără să vreau, adevărul auzit cândva la întâmplare: „Cine vrea să cunoască frica de Dumnezeu să călătorească pe mare!”

Nicăeri nu-și da seama omul mai mult de nimicnicia sa în fața atotputerniciei forțelor naturii, decât în fața talazurilor vijelioase ale mării.

Peste întreaga nemărginită de apă nu mai este nici un colț liniștit. În toate părțile biciuește ura valurilor.

Am rămas singur pe bord...

— Intru în salonul vaporului: Trei ofițeri japonezi, gălăgioși și veseli joacă cărți. Furtuna de afară nu-i preocupă. Et cetera, prea bine furia lui Susanoo — zeul oceanelor. E doar străvechitului lor strămoș. E furios dar e bun bătrânul: respectă drumul corăbiilor japoneze și nu le atinge mâna sa!

O casă de vânzare
Str. Morilor 38 (Biu-măna) Brașov. 862 1-1

La mormântul lui Avram Iancu cu avionul

Se împlinesc 100 ani dela nașterea Craiului Munților. Toată nația Românească dela Vodă până la ultimul soldat, dela Vlădică până la opincă, sărbătorește cu stinjenie aducerea aminte a Eroului legendar, care a știut să lupte cu abnegație și să înălțeze un întreg neam pentru apărarea libertății și drepturilor sale.

O mână de sburători răslejiți — în cap cu inimosul și vrednicul colonel zburător Andrei Popovici, ne sfătuiam cum să aducem și noi prinosul nostru de recunoștință Marelui Erou Național.

Joi 29 August 1924 la Arad, zburătorul Andrei Popovici directorul Aviației din Uzinele Astra-Arad — dă poruncă — ca avionul „Astra” să fie montat și pus în stare de zbor, în cursul zilelor de Vineri și Sâmbătă, pentru marea și sfânta zi de Duminică 31 August.

Și-au lucrat inginerii și-au lucrat mecanicii și noi 4 zburători, ca să acordăm glasul motorului și să întindem aripile pasării lucrate în Uzinele României-Mari, pentru ca pe calea aerului să se ducă un modest omagiu Marelui Înaintaș al vremurilor de astăzi.

Și norocul ne-a ajutat. Sâmbătă seara, truda și osteneala celor cari două zile au muncit din răspuțeri — le-a fost încununată de succes prin zborul în bune condițiuni a pasării române avionul „Astra”.

Cu toții săltam de bucurie și de mulțumire că Iancu va fi salutat și pe calea aerului. Cerul se însenina de Sâmbătă și se anunța timp frumos și pentru a doua zi.

Duminică des de dimineață am cerșat bolta cerului care era limpede și de un albastru curat, cum se cuvine unei mărețe sărbători.

La ora 8.30 o ultimă acordare a glasului motorului — care nu a dat nici un greș, în cântecul ce-și pregătea să-l cânte la Tebea — și m'am urcat în avion.

8.55 am pornit cu avionul pe pământ ca să iau linia de zbor.

La ora 9 am părăsit pământul — cuprins de un fior — cu destinația la mormântul sfânt de sub gorunul lui Horia.

Ajuns în văzduh m'am îndreptat imediat către Baia de Criș — eram tare grăbit, nu vroiam să ajung în întârziere acolo unde nu eram poftit — dar unde totuși mă mâna o sfântă dorire și unde ne-ar fi stat bine la mai multe pasări. O iau în susul Mureșului ca să iau înălțime. În această măreță zi erau 2 sorți — unul pe bolta cerească și altul afund în apele Mureșului, cari sărbătoreau și ele în strălucirea lor vitejește aduceri aminte despre isprăvile lui Iancu și a Moșilor lui.

Dela Zam tai munții la Baia de Criș. Cu cât mă apropiam cu atât eram mai cuprins de emoțiunile pe cari le simt suflătele ostașilor curaji în fața marilor evenimente; și totuși mi se părea că nu mai ajung. Mergeam cu 180 km. la oră și chelle Turdei pe cari le vedeam la orizont mi se păreau a avea de departe.

Sosit în Valea Crișului la 4 km. de Baia de Criș, zăresc trenul Regal; părea ca un bălaur uriaș din poveștile străbune, cu două capete din cari eșea fum, și înainta găfâind către unde se îndrepta toată suflarea românească în acea zi. U! alt fior de emoțiune — M. S. Regele cu toată Familia Regală — Marele Voevod al tuturor Românilor în drum spre mormântul Craiului Munților din 1848-49.

Mare zi — și mai mari su fost acei cari au avut o cre-

diță pentru care au murit și a căror Mântuire o trăim noi astăzi.

Înmoi glasul motorului, și scobor dela 1000 m. la 200 m. către trenul regal — pe care-l escortez o bucată de vreme, gata să intre în Baia de Criș.

Pe șoseaua din Valea Crișului, în drum către Tebea erau șiruri nesfârșite de Moși în strae albe, cu steaguri și panglice tricolore.

Trec înaintea trenului regal și sosesc de-așupra unei mase de 12-15 mii de Moși înșuruiți dela biserica din Tebea până la calea ferată unde avea să oprească trenul regal.

Biserica din Tebea, cimilitul cu mormintele noi, cruci noi și bine rânduite, bătrânul gorun ca un falnic Voevod între zecile de mii de Moși în strae albe și cu suflătele curate și tot așa de albe ca și straele, cu mânele întinse către pasărea Română „Astra”, — tot acest ansamblu privit dela 200 m. înălțime cu 180 km. la oră și sub bogata ploaie de pulbere argintie a razelor de soare, părea o minunată feerie, deasupra căreia plutea ceva mistic, amintirea Marelui Erou.

Colorile naționale împodobeau toată natura care înconjură acest loc sfânt.

Întorc pasărea din nou deasupra mulțimei, în momentul când trenul regal aștepta în gara Tebea.

Freamătul suflătesc ce se petrecea în cei de jos, văzând pe Marele Voevod al tuturor Românilor liberi venind la mormântul Craiului Munților, se transmitea cu același putere până la noi în văzduh.

O putere mistică mă face să potolesc și mai mult grațul pasării noastre și să scobor până la 25 m. deasupra mulțimei; vântul făcut de avionul nostru face să tresalte frunzele bătrânului gorun... un freamăt în mulțime... o ploaie de flori aruncate din avion deasupra cimilitului și a Moșilor.

Gorunul își ridică frunzele; pare ca un bătrân uriaș care râde descoperindu-și fruntea încreștită de veacuri... Căzuse flori din văzduh pe creștetul amorf de sumedenia necazurilor vremurilor trecute... Râdea, când am plecat... gorunul.

Poste va fi căzut o floare din văzduh pe mormântul tău Mărite Crai.

O muzică de motor făurit în Uzinele azi românești, o floare esvârlită din aer, cu o picătură de rouă din ochii zburătorilor de aripi românești... acesta este omagiul nostru Mărite Crai.

Zburătorul Peneș.

Mulțumiri

Cercul studenților din Țara-Bârsei-București aduce pe această cale cele mai călduroase mulțumiri persoanelor de mai jos, cari, cu ocazia sezătorii organizată de cerc în 2 August a. c. în comuna Arpădac, au binevoit a contribui la sporirea fondului susnumitului cerc cu următoarele sume de bani:

Câte: 100 Lei dl Axente Ioan și N. N., 61 Lei N. N., 55 Lei dl Achim Leucă, 40 Lei dl Aurel Nistor, paroh, 35 Lei dl Iovan Nema, Vasile Răstroi, Al. Pustai, Dumitru Axente, Bordeanu, 30 Lei dl Iovan Nema, 25 Lei dl Iovan Brânduș, 15 Lei dl A. Brânduș, Al. Bota, Al. Brânduș, Ilie Drăgănel, Al. Brânduș, P. Cincășel, 5 Lei dl Aurel Nistor, Ioan Axente, Al. Axente, Al. Grozea, Achim Brânduș, Ioan Brânduș, dna Maria Projen.

LANA CU LUSTRU în toate colorile **Franz Gross**, Str. Porții No. 7.

Colectă publică

pentru un căpitan invalid orb.

Prima următoarele:

DI Căpitan — invalid de război — Carol Stelina, str. Orfanilor 17, orb, cu soția din cauza mizeriei și lipsei de lemne, bolnavă de reumatism, cu un băiat la liceu, se tângule că larna vine, iar lemne nu au.

Pensia acestuia, căruta soartei nu l'a hărăzit să se înpozieze din războiul întreg, ca mulți alții, este de Lei 915 lunar.

Cum, anul trecut, o mărimoasă doamnă se exprimase, că bucuros i-ar fi făcut cadou 1 m² lemne de foc, dar s'a jennat, că nu cumva îi jigăește demnitatea de ofițer, nenorocitul Căpitan declară că, față de atâta baljocură din partea celor ce ne conduc, d-sa primește bucuros și lemne și bani, fără a se mai gândi la demnitate, dacă cei de sus nu se gândesc. Mărimoșii donatori sunt rugați a preda lemnele direct, iar banii la administrația Gazetei Transilvaniei. Numele se vor publica la încheierea listei.

Rugăm și „Kronstädter Zeitung” să publice cele de mai sus. W. W.

Din cauza sărbătoarei de Joi, Tâierea cap. Sf. Ioan Botezătorul, ziarul va apărea Sâmbătă la ora obicinuită.

Două eleve române se primesc într'o casă săsească cu întreagă întreținere.

Pian în casă. Preț ieftin.

REITMANN

Strada Nouă No. 17.

861 1-3

O domnișoară mai cultă, care poate prepara copii pentru clasa primă liceală, găsește la o familie din Brașov în schimb locuință, întreaga întreținere și o remunerație corespunzătoare.

A se adresa Administrației ziarului.

849 2-0

De vânzare teren pen-

tru zidit case în Poiană, Calea Rosie, aproape de muchia cu brazi.

Tot odată și teren pentru zidit case cu fața la stradă, pe Podu Crețului.

Informațiuni la

NICOLAE PELIGRAD

BRAȘOV, PE TOCILE No. 115.

852 1-3

Cunoști istoria lui

Tutankhamen?

Orl o cunoști, ori nu — o poți vedea în **Cinema Apollo** în zilele de **10, 11, 12 și 13 Septembrie**, când va rula marele film

„In umbra lui Tutankhamen”

6 acte cu celebra artistă americană **Carmel Myers**.

Vine Tutankhamen la Brașov!

803 1-1

Se primesc fetițe de școală în pensiuone sub foarte bună îngrijire; primesc și educație cu preț moderat, Str. Castelului No. 96 Parter.

de un vânt îndărăntic loviau mâniași.

Vuetul de afară devenise îngrozitor și vântul șuera cu furie nebună.

M'am făcut cruce și m'a copleșit părerea de rău că m'am urcat pe vapor. Cine caută frumusețea călătorilor pe mare, m'am zis, că e smintit!

Am sărit jos din pat dar nu m'am putut ține pe picioare. În gât mi-s'a lăsat o greutate nesuferită ca un laț de funie. Senzația de leșin m'a cuprins din nou și am fost nevoit să mă aplec peste lavoar... apoi m'am simțit mai ușurat și am eșit pe bord.

Marea se umflă fantastic, ridică munții de talazuri și-l răstoarnă cu zgomot haotic în valuri uriașe, ce cresc, se lovesc și se sfarmă în suluri albastri. O furie nevăzută biciuește nemărginitărea apei, ridicând din adâncimea nepătrunsă a mării puteri nestăvilite ce se sbat și-și fierb ura în talazurile proflivnice. Munți uriași de valuri alburii ridică brusc vaporul și-l lasă să cadă cu vuet plângător în apa neastâmpărată.

Cățiva mateloși lucrează de zor, învărtind roți, trăgând funii și legând cu lanțuri materialele grele încărcate pe bord.

Cerul e înourat și cerne stropi mărunți. Pe zarea orizontului

INDUSTRIAȘI!

COMERCIANȚI!

PRODUCATORI!

CONSUMATORI!

Târgul de Mostre din Cluj

31 August -- 14 Septembrie 1924

REMEDIAZA:

Criza de numerar! Scumpetea vieții! Urcarea valutei!

75% REDUCERE PE C. F. R. --- ATRACȚII SENZAȚIONALE.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PREȚURI FIXE.

SERVICIU CONȘTIENȚIOS.

Rugăm vizitați magazinele Sucursala

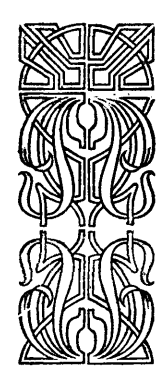
„LUCA P. NICULESCU” BRĂȘOV

Ssor „IOAN MUNTEANU”

Spre servirea Onoratei clientele am pus spre vânzare diferite solduri, de mărfuri cu prețuri de reclamă foarte reduse:

Sifon 90 cm. lățime	incepând dela	Lei	36	Metru
Batist alb Broșe per rufărie	"	"	32	"
Batist alb și culori per perdele	"	"	30	"
Stambă diverse culori	"	"	30	"
Barchet culori	"	"	30	"
Zefire pentru cămăși	"	"	40	"
Stofe indigene bărbătești și dame	"	"	225	"

Precum și diferite mărfuri cari ne sosește zilnic ca stofe bărbătești fine pentru costume, Pardesie, Raglane, Lenajiuri, Catifele, Plușuri, Barchete, Moltoane, Zefire etc., pe cari le punem în vânzare cu prețuri convenabile.

Rugăm Onor. public a vizita magazinele noastre spre convingere.

PROBLEMA ARBITRAJULUI

Punctul de vedere francez
la Liga Națiunilor.

În marele său discurs rostit în ședința de Sâmbătă a Ligei Națiunilor, primul ministru francez Herriot a fixat în următorul mod punctul de vedere francez privitor la dezarmare:

Arbitrajul este necesar, dar nu este suficient. Problema are trei laturi: *Arbitrajul, siguranța și dezarmarea.* Aceste trei cuvinte sunt solidare și ele ar fi termeni abstracti dacă n'ar acoperi realități viabile. Ne găsim în fața datoriei noastre cele mai mari față de umanitate. Arbitrajul nu trebuie să fie o cursă pentru o națiune de bună credință și nu trebuie să aducă vre-un prejudiciu nici micilor puteri și nici marilor puteri. Orice putere mare poate, la rigoare, să se protejeze ea singură. O putere mică însă nu o poate. Dar fie puterea mare sau mică ea are drept la siguranță.

Justiția nu trebuie să fie fără de forță. Pascal a spus: „Justiția fără de forță este neputințoasă, forța fără de justiție este tiranică”.

D. Herriot amintește că înainte Belgia a încercat să servească ca legătură între marile națiuni, ea a fost un cămin important de viață internațională. Ori, știți ce-a pătî. Nu negăm importanța sancțiunilor economice și financiare prevăzute de pact. Sfaturile cele mai bune de pace și fraternitate, pe care le-am putea da lumii într-o evanghelie sau într'un mesaj dulos, nu ajung pentru că pipoarele să poată trăi în siguranță. Această problemă trebuie echilibrată cu dreptate, cu realism. Nu este suficient pentru aceasta de a rămâne numai credincios art. 10 din pact. Așa dar acele trei cuvinte strâns legate între ele: Arbitrajul, siguranța, dezarmarea, nu pot fi de adevărat folos societății omezești fără de înfăptuirea unei solidarități adevărate. Iar fără de această solidaritate nu vom putea ajunge la dezarmare. Și noi suntem de părere că trebuie pregătirea în mod serios o mare conferință a dezarmării.

Plata pensionarilor

Este o bășcărie al regiilor, cum se face plata beșilor pensionari și văduve.

Cize vrea să vadă sdevărata mizerie a acestora să poftască la 5-lea lună în palatul finanțelor și cred, că nu va mai îndemna neam de nesmul său să mai intre în funcțiuni publice, fiindcă această oglindă a bătrănețelor funcționariului activ, este înspăimântătoare.

La biroul penșionilor sunt funcționari amabili, dar unul singur nu poate face plata la 1000 pensionari, pe când la cazuri, casierul veritabil trebuie să se plătisească.

O vămășală urâtă, ocări, și-pete, rezonan, ba zing rj; inghesniala între general și servitoare și alte sonuri, fac un ansamblu sub demnitatea omului și a societății, ba chiar sub a autorității române.

Egoismul, la unii inferiori culturale sociale, nemodestia, îi face să se îngăgă tot mai înainte, iar cel modest — sau bătrân — neputincios, poate aștepta în picioare 3—4 ore sau câteva zile.

Un garoist să poi, ar fi cam curjos și nu e nevoie. Ordinea se menține printr'o bană chibzuală.

Am văzut doamne bătrâne plângând, jurând că dănaiele sau o să mai vină la ridicarea pensiei, sa mai vadă această rașie publică de dezordine. Am auzit strigând aserieri veritabil care se plătisea: „Lășiște acolo, ce este acolo, lăceri. Și toate acestea pentru o pensie de Lei 100, 280, 350, 400, 600, 800, 915, 1400, lună.”

Ori nu s'ar putea dezchide pe același zi 3—4 ghișete de plată după A. B. C., sau după soluri de pensioari, sau după alfabet, cu seriile 1, 2, 3, 4, 5? Din cele ce le-am văzut și petrecut, mi-e groază și rășie ca român.

Caut față la copii, față în casă și o bucatăreasă

TECHNER

Str. Castelului No. 2. Brașov.

865 1—1

Ora 3 d. a.

ULTIME ȘTIRI TELEFONICE

— dela corespondenții noștri speciali —

Hotărârile dela Geneva

Acordul Herriot-Macdonald.

Convocarea conferinței generale pentru dezarmare.

GENEVA 8. — Adunarea Ligei Națiunilor a închis dezbaterile asupra chestiunii arbitrajului și dezarmării printr'o moțiune redactată de comun acord între prim-ministrul Franței și al Angliei.

În această moțiune, care exprimă acordul dintre cei doi prim-miniștri, se spune că luându-se act de declarațiile guvernelor reprezentate, adunarea vede cu satisfacție o bază de înțelegere care urmărește stabilirea păcii definitive. Pentru concilierea divergențelor ce există încă asupra unor anumite puncte, se decide ca lucrările să continue în secțiunea specială pentru dezarmare. Ajungându-se la această conciliere se va convoca în cel mai scurt timp, prin îngrijirea Ligei Națiunilor o conferință internațională a dezarmării.

Propunerile în examinarea comisiunilor

Geneva 8. (Rador) — Adunarea Ligei Națiunilor a însărcinat comisiunea a treia să examineze documentele relative la chestiunea siguranței și privitor la reducerea armamentelor. Această comisiune va trebui să țină seama în deosebi de observațiile guvernelor relativ la proiectul de asistență mutuală precum și de celelalte propuneri prezentate secretariatului după publicarea proiectului de tratat. Comisiunea va examina și obligațiile conținute de pactul Societății Națiunilor în ce privește garanțiile, siguranța, arbitrajul sau reducerea armamentelor. Prima comisiune a fost însărcinată: 1. să studieze articolele pactului relative la tranșarea conflictelor și relativ la înarmări, 2. să examineze în ce limită poate să fie schimbat articolul 36, paragraful 2, din statutul curții internaționale, în scop de a întări solidaritatea și siguranța națiunilor pentru o rezolvare pacinică a conflictelor susceptibile dintre diferite state.

Responsabilitatea războiului

Germania creiază noul dificultăți.

GENEVA, 8 (Rador) — Primii miniștri, francez, englez și belgian au primit din partea cancelarului Marx o scrisoare prin care dl Marx declară că este obligat să publice acum manifestul Germaniei, respingând orice responsabilitate în izbucnirea marelui război. Dl Marx adaugă că publicarea acestui manifest a fost amănată pentru a nu jena negocierile dela Londra și că această publicație nu va aduce nici o schimbare în politica Reichului în ce privește angajamentele recente dela Londra. După primirea scrisorii dl Herriot a înștiințat guvernul german că publicarea manifestului va face o impresie rea și că guvernul francez face toate rezervele relative la consecințele acestei publicații.

LONDRA, 8 (Rador). — Din Berlin se anunță că ambasadorul francez a informat pe subsecretarul german dela ministerul afacerilor externe că nota germană relativă la responsabilitățile războiului, va face o impresie rea în Franța, și că ar fi chiar în interesul Germaniei de a renunța la acest pas. Subsecretarul a declarat că guvernul Reichului se opune la trimeterea acestei note dar că este legat de o promisiune ce a făcut o partidului naționalist german. În orice caz s'au cerut instrucțiuni noui dela dlul Marx și Siresemann, cari se află în concediu.

Herriot și Macdonald despre pacea viitoare a lumii.

PARIS, 8. (Rador). — La întoarcerea din Geneva, dl Herriot a declarat corespondentului agenției „Reuter” că adunarea Ligei Națiunilor s'a ocupat pentru întâia oară în mod serios cu măsurile practice pentru restabilirea păcii. Toate școlile și toate universitățile trebuie să învețe că sforțările Franței și ale Angliei tind spre pace și nu spre război. În acest spirit trebuie educată noua generație.

Dl Macdonald a declarat deasemenia că pacea viitoare a lumii a fost în fine stabilită pe baze solide.

Profesoară de piano, diplomată conservator, studii străinătate, stabilindu-se Brașov. ar da o lec-

ție de piano schimb odale ducătărie.

Antachi, Satulung, Str. Regele Ferdinand 1049.

841 3—4

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală din partea subscrisului consiliu orășenesc ca autoritate industrială de l. instanță ca dintre bărbații de încredere aleși în consiliu industrial în 4 August 1924 s'au ales în ședința de constituire ținută în 18 August 1924:

I. Ca președinte Dumitru Orghidan comerciant.

II. Ca vice-președinte Frederic Dahinten comerciant.

III. În secțiunea pentru controlul regștelor industriale la consiliul orășenesc ca autoritate industrială precum și la corporațiunea industriilor. 1. Dumitru Orghidan comerciant. 2. Mihail Tartler lăcătuș.

IV. În secțiunea pentru controlul școlilor industriale orășenești. 1. Emil Bologa comerciant. 2. Eftosin Bruteanu comerciant.

V. În secțiunea pentru controlul școlii gremiale comerciale germane. 1. Frederic Dahinten comerciant. 2. Frederic Reiser.

VI. În secțiunea pentru controlul școlilor industriale și comerciale de stat. 1. Radu Orghidan comerciant. 3. Constantin Pestrea blănar.

VII. În secțiunea pentru controlul atelierelor din cetatea internă. 1. a) Arthur Langer lăcătuș. b) David Solo graveur. 2. a) Neculae Roncea lăcătuș. b) Neculae Badea legător.

VIII. În secțiunea pentru controlul atelierelor din Brașovul vechiu. 1. Ioan Voicu zidar. 2. Ludovic Fazakas birțar.

IX. În secțiunea pentru controlul atelierelor din Blumăna. Hans Berger pictor de firme. 2. Samuel Gross birțar.

X. În secțiunea pentru controlul atelierelor din Schei. 1. Albert Hanshaus tipograf. 2. Vasile Jugănar croitor.

Brașov, la 20 August 1924. 859 1—1 Consiliul orășenesc.

Publicațiune de licitație

Prin aceasta aduc la cunoștința publică, că se vând următoarele obiecte:

1. Un gatter, fabricat „Nicholson”.
2. Circa 25 pânze pentru acest „Gatter” și circa 25 părghii de fier și pene tot pentru acest „Gatter”.
3. Un ferestru-pendulă.
4. Una mașină de ascuț ferestru.
5. Una roată principală pentru carca.
6. Una transmisie de 4 metri lungime, — toate plasate de către „Technica”, întreprindere tehnică Brașov în magazinul atlator în Brașov, strada Gării nr. 45 al S. A. Magazine Generale întreprindere pentru Ardeal, se vor vinde din însărcinarea întreprinderii „Technica” în sarcina și pe rîzicul cumpărătorului preiaștor și debitor tară pe calea licitației publice, la cancelaria mea notarială din Brașov, strada Principele Carol no. 28 plus oferentului Vineri în 12 Septembrie 1924 la orele 3 post meridiune.

Mărfurile sunt înmagazinate sub nr. 1092 la Magazinul public Transilvănean și acolo se pot vedea ori când.

Condițiile de licitație însă se pot vedea atât în cancelaria mea cât și în cancelaria „Technice” strada Neagă nr. 22 în orele oficioase.

Brașov, la 9 Sept. 1924. Dr. Ioan Moșoiu, notar public. 864 1—1

Domnișoară din regat

predă lecțiuni de pian în

limba română.

Inscrierile se primesc între

orele 11—1 în strada

Nouă No. 10

865 1—3

INFORMAȚIUNI

Pentru copiii moșilor. Dl Ștefan Pop directorul Liceului Sf. Sava din București, originar din Ardeal, a cerut Ministerului școlilor ca să primească în internatul aceluși liceu, fără plată, cinci copii de moși din șinutul Vidței de sus, satul lui Avram Iancu. Dl ministru Angheliescu a împlinit cererea și astfel se va cîști și în acest chip vrednică amintirea marelui erou național.

Scarlatina s'a ivit în Sata-Mare, unde până acum au fost constatate 6 cazuri de boală. Între altele măsuri luate pentru combaterea epidemiei, s'a hotărât, ca deodată cu des hiderea școlilor, toți elevii să fie supuși unui examen medical.

Clama în Orient. — În urma cazurilor tot mai dese de ciumă ivite la Constanțaopol, Direcția sanitară a ordonat vaccinarea tuturor locuitorilor din Sтамbul. Din Atena se anunță, că Consiliul superior al medicinei a declarat întreg teritoriul Greciei contaminat de ciumă.

Medicale. Dl Dr. Carl Flechtmacher sen. reintorcându-se în orașul nostru, și-a reinceput activitatea sa medicală și dă consultațiuni din nou, zilnic, între orele 11 jum.—1. Str. Castelului 108. Telefon 361

860 1—2

Un incendiu a izbucnit ieri dimineață pe la orele 9, la noua aripă mijlocie, ce se construise în spațiile vechii clădiri a Universității din București. Cu toate că flăcările amenințau să ia proporții mari, în urma timpului liniștit și a sforțărilor depuse de pompieri incendiul a putut fi localizat numai la punctul unde a izbucnit.

Au ars, cu toate acestea, o mare parte a coperișului aripei unde s'a declarat incendiul, mansarda și șchelele construite pe oca pozițiune a cîldirei.

Păgubele se evaluează cam la 2.000.000 Lei.

S'a constatat că totul a luat naștere din cauza neglijenței unor lucrători cari locuiau în mansardă.

AVIZ.

Aduc la cunoștința On. Public că în Str. Spitalului No. 15 am deschis un atelier modern pentru croitorie de dame. Rog binevoitorul concurs.

Cu toată stima:

MARIOARA NISTOR

854 2—3